

Vegamots redegjørelse etter Åpenhetsloven – 2025

INNLEDNING

Åpenhetsloven, som trådte i kraft 1. juli 2022, har som formål å fremme virksomheters respekt for grunnleggende menneskerettigheter og anstendige arbeidsforhold, samt å sikre allmennheten innsyn i hvordan virksomheter håndterer risiko og faktiske negative konsekvenser på disse områdene. Denne redegjørelsen er utarbeidet i tråd med Forbrukertilsynets veileder, og gjelder Vegamots arbeid i løpet av kalenderåret 2024.

Vegamot omfattes av Åpenhetsloven ettersom selskapet oppfyller to av tre vilkår etter regnskapsloven § 1-5. Vi kjøper tjenester og varer fra eksterne leverandører, og krever etterlevelse av internasjonale standarder som ILO-konvensjoner og relevante bestemmelser i offentlige anbud.

OM VEGAMOT

Vegamot AS er et regionalt bompengeselskap etablert for å finansiere samferdselsprosjekter i Trøndelag og Møre og Romsdal. Selskapet eies av de to fylkeskommunene og har forretningskontor i Trondheim. Ved utgangen av 2024 hadde selskapet 13 ansatte.

Samfunnsoppdraget til Vegamot består av flere elementer. Før et prosjekt vedtas av Stortinget, er Vegamot tilgjengelig som faglig rådgiver for utarbeidelse av proposisjon innen områder som angår bompengeinnkreving.

Når vedtak om et prosjekt er fattet i Stortinget, signerer Vegamot en prosjektavtale med Statens vegvesen, Vegdirektoratet. Avtalen gir grunnlag for finansiering av prosjektet og innkreving av bompenger. Prosjektavtalen er også grunnlag for finansieringsavtale med utbygger, som kan være Statens vegvesen, Nye veier eller fylkeskommuner. Deretter innhenter Vegamot garanti for prosjektet, før lån opptas og prosjektet finansieres.

Under byggeprosjektet leveres nødvendig vegkantutstyr. Innkreving av bompenger starter så snart prosjektet er åpnet for trafikk. Innkrevingsperioden varer frem til prosjektets betalings- og låneforpliktelser er oppfylt. Deretter blir prosjektet avsluttet og vegkantutstyret fjernet. For bompakker skjer innkreving parallelt med finansiering av prosjektene. Vegamots økonomi er rettet inn mot å løse disse oppgavene. Selskapet kan ikke utbetale utbytte eller drive annen virksomhet enn innkreving av bompenger i henhold til bompengeavtalen mellom Vegamot og Samferdselsdepartementet. Som offentlig virksomhet er Vegamot underlagt blant annet Offentleglova og Lov om offentlige anskaffelser.

VEGAMOT SOM ARBEIDSPASS

Vegamot har et trygt og inkluderende arbeidsmiljø. I 2024 ble det ikke rapportert om ulykker eller skader. Sykefraværet for året var 1,41 %, hvorav det var 0% langtidsfravær. Fravær relatert til barns sykdom var 0,6 %.

Arbeidet med HMS, inkludert likestilling og diskrimineringsforebygging, er videreført og integrert i selskapets internkontrollsystem. Medarbeiderundersøkelser og løpende dialog med verneombud og tillitsvalgte viser høy trivsel og ingen avdekkede barrierer for likestilling eller tilfeller av diskriminering.

Vegamot har lav turnover og opprettholder et inkluderende arbeidsmiljø preget av respekt, likeverd og etikk. Etiske retningslinjer og rutiner for varsling er på plass og tilgjengelig på Vegamots hjemmesider, og selskapet legger stor vekt på ansvarlighet, transparens og respekt for menneskerettigheter både internt og i forretningsforhold.

AKTSOMHETSVURDERINGER

I 2025 ble det gjennomført en ny runde med aktsomhetsvurderinger basert på oppdaterte leverandørdata fra regnskapssystemet for år 2024. Leverandører med transaksjoner > 50 TNOK ble analysert og rangert etter risiko for menneskerettighetsbrudd og uanstendige arbeidsforhold, med utgangspunkt i Transparency International og DFØs høyrisikoliste.

Vegamot hadde i 2024 samlede transaksjoner med 96 leverandører på til sammen 4.387 MNOK, hvorav 52 av disse hadde omsetning > 50 TNOK. 670 TNOK utgjorde transaksjoner på < 50 TNOK (44 leverandører).

Hovedfunn:

- Utbyggere stod fortsatt for det meste av utbetalingene, MNOK 4.278 (97,5%). Vi har sjekket alle leverandører med transaksjoner > 50 TNOK, og alle har dokumentert arbeid med oppfølgingsplaner knyttet til konfliktmaterialer og geografisk risiko.
- Finanstjenester utgjorde 34,845 MNOK (0,8%).
- Teknologitjenester utgjorde 29,032 MNOK (0,7%). Dette innebærer systemløsninger, skytjenester, drift og vedlikehold av bomstasjoner og lignende.
- Brikkeutstedere (35 MNOK) og øvrige støttetjenester (9,211 MNOK) er vurdert til lav risiko.

Egenrapportering og åpenhet hos disse aktørene er vurdert som tilfredsstillende.

Aktsomhetsvurderingene er etablert som en fast årlig prosess i Vegamots aktivitetsplanlegger, og systematiseres videre i 2025.

Vegamots virksomhet er regulert av Veglova, Betalingsforskrift og regelverk fastsatt av Samferdselsdepartementet og Vegdirektoratet. Vegamot har liten eller ingen påvirkningsmulighet for eventuell negativ påvirkning eller risiko for brudd på menneskerettigheter som berører bilistene som passerer bomsystemet. Det er likevel etablert samarbeidsorganer mellom Statens Vegvesen og bompengeselskapene der det vil være naturlig å ta opp slike problemstillinger dersom det skulle oppstå.

TILTAK OG OPPFØLGING

I løpet av 2024/25 har Vegamot:

- Fulgt opp leverandører med identifiserte risikoer og gjennomgått deres tiltak.
- Gjennomført dokumentbaserte vurderinger av alle hovedleverandører.
- Foretatt oppfølging av leverandør som omfattes av allmenngjøringsforskriften. Mottatt dokumentasjon og egenerklæringsskjema er tilfredsstillende.
- Forbedret og utvidet systematisering av selve arbeidsprosessen internt.
- Planlagt revisjon for høsten 2025 for å gjennomgå fremdrift i risikoreduserende tiltak.
- Påbegynt intern kartlegging av risikoområder i egen virksomhet, som videreføres i 2025.

Basert på faktiske negative funn eller identifisert risiko for slike funn i leverandørkjeden innen de nevnte bransjene, har Vegamot kartlagt hvilke tiltak leverandørene selv har beskrevet for å redusere risiko. Vegamot vil følge opp effekten av disse tiltakene som en del av det videre arbeidet med åpenhetsloven. Dersom tilgjengelig offentlig informasjon ikke anses som tilstrekkelig, vil det bli iverksatt grundigere undersøkelser i form av direkte dialog med de aktuelle leverandørene.

Vegamot planlegger å gjennomgå identifiserte funn høsten 2025, og vil deretter gjennomføre en ny aktsomhetsvurdering våren 2026.

Som en del av Vegamots helhetlige arbeid med bærekraft og forberedelser til fremtidig rapportering, vil også oppfølgingen av kravene i Åpenhetsloven inngå i det videre arbeidet. Åpenhetsloven stiller krav til virksomheter om å utføre aktsomhetsvurderinger for å kartlegge og håndtere risiko for brudd på menneskerettigheter og brudd på anstendige arbeidsforhold i leverandørkjeden. Dette er i tråd med ansvarlig forretningspraksis.

I sammenheng med interessentanalysen som er planlagt i forbindelse med gjennomføring av Dobbel vesentlighetsanalyse, planlegges interessentintervjuer også som en del av aktsomhetsvurderingene. Slike intervjuer kan bidra til å styrke forståelsen av faktiske forhold i leverandørkjeden, særlig i tilfeller hvor tilgjengelig informasjon er begrenset eller der risiko vurderes som særlig høy. Dette vil kunne gi bedre grunnlag for tiltak og videre rapportering i tråd med lovens krav og forventninger fra våre omgivelser.

I forbindelse med dette arbeidet gjennomføres det systematiske tiltak for kompetanseheving internt i organisasjonen. Dette innebærer at ansatte på flere nivåer får målrettet opplæring og bevisstgjøring rundt sentrale temaer som ansvarlig leverandørstyring, menneskerettigheter, miljøpåvirkning og etiske forretningsprinsipper. Formålet er å sikre at hele organisasjonen totalt sett har nødvendig kunnskap og forståelse for å identifisere, vurdere og håndtere risikoer knyttet til ESG, slik at Vegamot kan etterleve lovens krav og samtidig bidra til en mer bærekraftig verdikjede.

Arbeidet med åpenhetsloven vil dermed inngå som en integrert del av Vegamots overordnede strategi for bærekraft og ansvarlighet.

INNSYN OG KOMMUNIKASJON

Denne redegjørelsen vil bli publisert på Vegamots nettsider etter signering av styret. Der finnes også våre etiske retningslinjer og seriøsitetsbestemmelser. Spørsmål og innsynskrav kan sendes til firmapost@vegamot.no.

Trondheim, 18. juni 2025

Kristin R. Husby
KHMS-koordinator

Kristian Steinshylla
Adm.dir

SIGNATURES

ALLEKIRJOITUKSET

UNDERSKRIFTER

SIGNATURER

UNDERSKRIFTER

This documents contains 4 pages before this page
Dokumentet inneholder 4 sider før denne siden

Tämä asiakirja sisältää 4 sivua ennen tätä sivua
Dette dokument indeholder 4 sider før denne side

Detta dokument innehåller 4 sidor före denna sida

authority to sign
representative
custodial

asemavaltuus
nimenkirjoitusoikeus
huoltaja/edunvalvoja

ställningsfullmakt
firmateckningsrätt
förvaltare

autoritet til å signere
representant
foresatte/verge

myndighed til at underskrive
repræsentant
frihedsberøvende